

20 Ιουνίου, 2007

Πρόεδρο και Μέλη
Επιτροπής Εργασίας και
Κοινωνικών Ασφαλίσεων
Βουλής των Αντιπροσώπων,
Βουλή των Αντιπροσώπων,
Λευκωσία.

Κύριε Πρόεδρε,
Κυρίες και κύριοι Μέλη της Επιτροπής,

**Θέμα: Προτάσεις Νόμου για ποσόστωση στην εργοδότηση που εκκρεμούν στην
Επιτροπή σας.**

Αναφερόμαστε στο πιο πάνω θέμα και σε συνέχεια του Υπομνήματος της Συνομοσπονδίας μας που υποβλήθηκε στην Επιτροπή σας την 01 Φεβρουαρίου 2007 και της συζήτησης που επακολούθησε, υποβάλλουμε το αίτημα να απευθυνθεί η Επιτροπή Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων της Βουλής ή και η Βουλή των Αντιπροσώπων στη Νομική Υπηρεσία/Τμήμα της Επιτροπής της Ευρωπαϊκής Ένωσης και να υποβάλει το ερώτημα κατά πόσο μπορεί να θεσπιστεί η αιτούμενη ποσόστωση για την εργοδότηση ατόμων με αναπηρία σε εθνικό επίπεδο, δεδομένου ότι κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχουν ήδη θεσπίσει την ποσόστωση στο εθνικό τους δίκαιο.

Πιστεύουμε ότι η απάντηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στο συγκεκριμένο ερώτημα θα διευκολύνει το έργο της Επιτροπής σας και τη λήψη απόφασης αναφορικά με τις δυο Προτάσεις Νόμου που εκκρεμούν. Η εισήγησή μας αυτή στηρίζεται στα ακόλουθα:

(α) Στην προηγούμενη γνωμοδότηση του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας προς το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Νομική Λειτουργός για Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας Νικολέττα Ιωάννου) ημερομηνίας 05 Ιανουαρίου 2004, φωτοαντίγραφο της οποίας εσωκλείεται. Στην εν λόγω γνωμοδότηση γίνεται αναφορά στην Απόφαση του Δικαστηρίου Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων Kalanke του 1995, στην οποία είχε κριθεί ότι δεν συνιστά θετική δράση η θέσπιση σε εθνικό επίπεδο ποσόστωσης υπέρ των γυναικών στην εργοδότηση, αλλά η γνωμοδότηση καταλήγει ότι η θεσμοθέτηση της ποσόστωσης και στο κυπριακό δίκαιο υπέρ των ατόμων με αναπηρία, όπως έχει γίνει και σε άλλα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, είναι θέμα πολιτικής απόφασης/βούλησης του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Οι λόγοι για την κατάληξη αυτή, δηλαδή ότι η ψήφιση νόμου για ποσόστωση στην εργοδότηση ατόμων με αναπηρία συνιστά θέμα πολιτικής βούλησης, εκτίθενται στην εν λόγω γνωμοδότηση ως ακολούθως:

«.....Επειδή η ΚΥΣΟΑ επέμενε στη θέση της, αποφασίστηκε από την τεχνική επιτροπή αλλά και τον Συντονιστή Εναρμόνισης το θέμα να συζητηθεί στα πλαίσια της ομάδας εργασίας Νομικών της ΕΕ στην οποία εκπροσωπείται η Κύπρος από τη Νομική Υπηρεσία και το Υπουργείο Δικαιοσύνης.

Το ερώτημα υποβλήθηκε, αλλά ο νομικός σύμβουλος που μετέχει εκ μέρους της Επιτροπής στην ομάδα εργασίας, κ. Tony Lockett, δεν ήταν σε θέση να δώσει ξεκάθαρη απάντηση επί του θέματος. Ανέφερε ότι το ερώτημα παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον και κατά την άποψη του παραμένει ανοιχτό ερώτημα για το Δικαστήριο. Οντως, υπάρχει μεγάλη πιθανότητα σε περίπτωση σχετικής προσφυγής το ΔΕΚ να υιοθετήσει την ίδια προσέγγιση αλλά δεν απέκλεισε και την πιθανότητα διαφοροποίησης της περίπτωση των αναπήρων που αποτελούν ευάλωτο τμήμα του πληθυσμού και άρα οι θετικές δράσεις στον τομέα αυτό θα μπορούσαν να διαφέρουν από ότι στο τομέα της ισότητας των

φύλων. Εξάλλου ανέφερε ότι η νομική βάση στην περίπτωση αυτή είναι το άρθρο 13 της Συνθήκης και η Οδηγία 2000/78/ΕΚ και όχι το άρθρο 141 και η Οδηγία 76/207/ΕΟΚ γεγονός που επίσης θα μπορούσε να δικαιολογήσει διαφοροποίηση. Όμως, κατέληξε ότι δε θα μπορούσε η Επιτροπή να μας συμβουλέψει για την προσέγγιση που θα ακολουθήσουμε στο θέμα γιατί το θέμα δεν έχει ξεκαθαρίσει και μόνο το ΔΕΚ θα δώσει τελική απάντηση εάν το θέμα τεθεί ενώπιον του σε σχετική προσφυγή. Πάντως, επεσήμανε ότι κάποια κράτη μέλη έχουν ήδη υιοθετήσει ποσοτώσεις στις δικές τους νομοθεσίες (Γαλλία και Γερμανία).

Ενόψει και της διευκρίνισης αυτής από την Επιτροπή η Νομική Υπηρεσία θεωρεί ότι πλέον το θέμα αποτελεί καθαρά πολιτική απόφαση και το Υπουργείο μπορεί να υιοθετήσει τη θέση που επιθυμεί.».

(β) Στο γεγονός ότι σε αρκετά κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης (περιλαμβανομένης και της Ελλάδας) έχουν ήδη θεσπιστεί και εφαρμόζονται νομοθετικές διατάξεις ποσόστωσης στην εργοδότηση για τα άτομα με αναπηρία.

(γ) Στην επισήμανση της Ολομέλειας του Ανωτάτου Δικαστηρίου της Κύπρου, στην Αναθεωρητική Έφεση 56/06, ημερομηνίας 8 Δεκεμβρίου 2006, στη σελίδα 8, όπου παρατηρείται από το Ανώτατο Δικαστήριο ότι ο Νόμος που κηρύχθηκε αντισυνταγματικός στην εν λόγω Έφεση, ο οποίος θέσπιζε ποσόστωση υπέρ των παθόντων αναπήρων και συγγενών παθόντων αναπήρων και τέκνων εγκλωβισμένων και αγνοουμένων (που δεν είχαν καμιά αναπηρία), δεν περιλάμβανε μόνο άτομα με αναπηρία. Τούτο ίσως να αφήνει ανοιχτό το ενδεχόμενο να αποφασίσει διαφορετικά το Ανώτατο Δικαστήριο στην περίπτωση της νομοθετικής ρύθμισης που ζητούμε για ποσόστωση υπέρ των ατόμων με αναπηρία, τα οποία έχουν αισθητά περιορισμένο πεδίο βιοποριστικής δραστηριότητας. Συγκεκριμένα, η αναφορά του Ανωτάτου Δικαστηρίου στη σελίδα 8 στην πιο πάνω απόφαση της Ολομέλειας έχει ως εξής:

«...Να σημειώσουμε πως εκτός από τον ίδιο τον ανάπηρο, που περιλαμβάνεται στην έννοια «παθών» στο άρθρο 2(β) του Νόμου και τον εγκλωβισμένο στο (δ), όλα τα

υπόλοιπα πρόσωπα είναι οι στενότεροι συγγενείς πεσόντος ή εξαφανισθέντος, αναπήρου ή εγκλωβισμένου. Ειδικά στην περίπτωση, που σύμφωνα με το Νόμο η προαγωγή θεωρείται επαγγελματική αποκατάσταση, όπως στην περίπτωση που εξετάζουμε, ενδεχομένως αυτή να γίνει και σε προχωρημένο σημείο της σταδιοδρομίας των υποψηφίων. (Εδώ η ηλικία τους υπερβαίνει τα 50). Με αυτό ως δεδομένο η κοινή λογική δεν δέχεται πως τέτοια επαγγελματική ανέλιξη εντάσσεται στην έννοια της αποκατάστασης. Λαμβάνοντας δε υπόψη πως η τάξη των προσώπων που προβλέπεται στο Νόμο προέκυψε από τα γεγονότα της τουρκικής εισβολής του 1974, είναι φυσικό να βλέπουμε πως, λόγω της ηλικίας των ανηκόντων σ' αυτή την τάξη, δύσκολα μπορεί να μιλά κάποιος για επαγγελματική αποκατάσταση.».

(δ) Στο ότι η ψήφιση Νόμου για ποσόστωση υπέρ των ατόμων με αναπηρία στην εργοδότηση, αν και όταν αχθεί ενώπιον του Ανωτάτου Δικαστηρίου της Κύπρου, θα κριθεί αποκλειστικά και μόνο με βάση τα άτομα με αναπηρία ως ευεργετούμενα από την ποσόστωση και ταυτόχρονα θα δοθεί η ευκαιρία στα άτομα με αναπηρία και στο οργανωμένο σύνολο τους να προσφύγουν ή και να ζητήσουν την άποψη του Δικαστηρίου Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ή και να προσφύγουν στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Επιθυμία μας είναι να μας δοθεί η ευκαιρία αυτή.

Έχει διαφανεί ότι τα δυο διαζευκτικά ενδεχόμενα που έχουμε και εμείς για την ανάγκη προώθησης των ατόμων με αναπηρία στον κόσμο της εργασίας, που θα θεμελιώσει την κοινωνική συνοχή και την ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού, ώστε να παύσει η περιθωριοποίηση των ατόμων με αναπηρία, αλλά και η Επιτροπή σας για τελική απόφαση στις υπό συζήτηση Προτάσεις Νόμου, είναι:

I. Είτε να αποφασίσει η Επιτροπή την προώθηση των Προτάσεων Νόμου, ώστε να ψηφιστούν σε Νόμο, όπως έχει γίνει σε αρκετά κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ότι θα γίνει για όλα τα κράτη μέλη, αν το Δικαστήριο Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων αποφασίσει ποτέ διαφορετικά, είτε

II. Με πρόταση νόμου να ακολουθηθεί η διαδικασία τροποποίησης του άρθρου 28 του Συντάγματος περί Ισότητας, που είναι το ασφαλέστερο, όπως έχει γίνει και στην Ελλάδα

με την τροποποίηση του άρθρου 21 του Ελληνικού Συντάγματος, η παράγραφος 6 του οποίου επιτρέπει ρητά τη λήψη τέτοιων νομοθετικών μέτρων για την εργοδότηση των ατόμων με αναπηρία και στη συνέχεια η Βουλή των Ελλήνων ψήφισε τον Νόμο για ποσόστωση στην εργασία υπέρ των ατόμων με αναπηρία. Συγκεκριμένα το τροποποιηθέν άρθρο 21.6 του Ελληνικού Συντάγματος έχει ως ακολούθως:

«6. Τα άτομα με αναπηρίες έχουν δικαίωμα να απολαμβάνουν μέτρων που εξασφαλίζουν την αυτονομία, την επαγγελματική ένταξη και τη συμμετοχή τους στην κοινωνική, οικονομική και πολιτική ζωή της Χώρας.».

Τέλος, θέλουμε να φέρουμε σε γνώση σας πως συνεχώς αυξάνει η ανησυχία και αντίδραση των ατόμων με αναπηρία λόγω της σημαντικά αυξανόμενης ανεργίας μεταξύ τους, ιδιαίτερα ύστερα από την κατάργηση της ποσόστωσης που για πολλά χρόνια λειτούργησε και εφαρμόστηκε στις προσλήψεις εκπαιδευτικών λειτουργιών στην εκπαιδευτική υπηρεσία. Όμως, το θέμα είναι ευρύτερο. Αφορά την ανάγκη προώθησης των ατόμων με αναπηρία στην παραγωγική διαδικασία και στον κόσμο της εργασίας, ώστε να μειωθεί στο ελάχιστο δυνατό η περιθωριοποίησή τους. Το πραγματικό υπόβαθρο του αιτήματος και η πραγματική αιτιολογία είναι πάντοτε το αισθητά περιορισμένο πεδίο βιοποριστικής δραστηριότητας των ατόμων με αναπηρία σε όλους τους τομείς εργασίας, και στη Δημόσια Υπηρεσία και τον ευρύτερο δημόσιο τομέα και στον ιδιωτικό τομέα, πράγμα το οποίο περιορίζει και την κοινωνική ένταξη των ίδιων των ατόμων με αναπηρία, αλλά και τη διεύρυνση και ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού.

Με ιδιαίτερη εκτίμηση,

Μίκης Φλωρέντζος,

Πρόεδρος.